

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Executoribus Vltimarvm Volvntatum duorum
celeberrimorum iurisconsultorum**

Canis, Johannes Jacobus

Constantia, 1593

VD16 ZV 2896

[Tertia Tractatus Particvla.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63406)

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

sponte vel ex mandato suscipere. De hinc debet cautiones offerre, quo securius agere ac conueniri possit. Et debet inuentario singula conscribi facere, ne veluti prædo velit aufugere. Postea colligas seu commissarios, si qui sunt, euocare: cum illisq; de re gerenda deliberatè consulere. Quintò sequatur, hæredum legatariorum, fidei commissariorum, & debitorum hæreditariorum oppugnatio. Sextò, erit eorundem ac sui iusta defensio. Septimò, hæredes ac legatarios in possessionem ex ordine inducet. Octauò, defuncti bona vendet ac commutabit. Nonò, distribuet. Et decimo villicationis suæ laudabitè debet reddere rationem.

S Y M M A R I V M.

1. Executor testamento decretus, an sponte officium subire debeat, aut possit.
2. Iudicis authoritas maxime conuenit in executionis munere subeundo.
3. Executor cautionem præstare & offerre vltro debet, nulla vi coactus.
4. Cautionum species.
5. Executor cautionem præstare debet legitime, non vitiose.
6. Executor testamentarius quatuor cautiones præstare debet quæ patent. ibi. & nu. 7. 8 & 9.
- 10 Tutor & curator an teneantur de iudicatò soluendo: rem item ratam dominum habiturum.

12. Tutor & executor testamētarij, an teneantur satisficere, disting. nu. 12.
13. Executor testamentarius quatuor casibus tenetur satisficere.
14. Executor vel commissarius, an teneatur inuentarium facere.
15. Notarij adhibēdi sunt in cōfectione inuētarij.
16. Executor inuentariū facere debet corā Iudice.
17. Executor debet curare de scribi in inuentario, res corporales inuentas, per signa & confinia.
18. Inuentarium conficiendum ab executore, debet continere nomina debitorum, & summas ipsorum instrumentorum. Item, bonorum ipsorum aestimationem nu. 19.
20. Executor quid protestari debeat in cōfectione inuentarij.
21. Inuentarij conficiendi onere, qui subleuentur, Et qualis vndeue petēda excusatio. & nu. 22. 23.
24. Iudex quando possit remittere cōfectionem inuentarij, p. o. vtilitate pupilli.
25. Inuentarij cōfectionem potest remittere loci consuetudo.
26. Executor an debeat suos collegas & executores consulere.
27. Executorum quilibet an possit per se agere & distribuere, non consulto collega.
28. Executorum plurium vnus, quando, & quoc casibus agere & exequi possit non consultis collegis & socijs. ibid. & nu. 29. 30. 31. 32. 33. & 36.
34. Executorum defunctorum loco an alij subrogari possint aut debeant.
35. Facta multa tenent, quæ prohibentur fieri.

*¶ S. Repetitis. † Igitur singulis supradictis, re-
gredior ad primum, & quæro vtrum qui exe-
cutor*

cutor est deputatus in testamento, sponte debe-
 at officium adsumere? in quo quidem casu aut
 ipse quidem officium sponte non accipit, sed iu-
 bente prætore vel alio iudice competente: &
 tunc curare debet, vt de pronuncia seu decreto
 ac iussu iudicis constet: quoniam id suæ potesta-
 tis est fundamentum: arg. §. si filius. ibi allatis
 imperialibus codicillis. instit. quibus modis ius
 pat. potesta. soluitur. & in tit. C. de filijs ante
 dota. instrumen. nat. col. 3. † Sin vero dubius 2
 est, adhuc existimo vt cum iudicis authoritate
 suscipiat melius fore: quin tutius est: arg. c. iu-
 uenis. de sponsa. l. adoptiuus. §. seruiles. ff. de ri-
 tu nupt. Quod si nullo imperio cogere ad com-
 missariam vocatus extiterit, & possit rebus
 ipsis se ingerere: Urbanus tamen erit si faciat
 hoc iudicis authoritate. arg. l. credi. C. de pi-
 gnori. & l. 2. cum gloss. verò repellere. C. de
 iu. emphy. Quod si nullo imperio cogi velit, erit
 tamen æquum & decens, si sub præsentia pu-
 blicarum & honestarum personarum ad gu-
 bernationem accesserit.

Proximè, commissarius † executorq; noster 3
 cautiones, de quibus fuerit requisitus, animo

E 3 non

non aduersante præstabit. quinimo spontaneum se offeret: quoniam satisfactio securos facit: qui expectant, & eum qui præstat accuratorem facit: nisi fortè quis locuples arbitratur sibi quodammodo ignominiosum fore, alteri se obnoxium facere, aut quis graue ac molestum ducit alienam opem expectare: quibus erit quandoq; iuris remedio succurrendum. vnde doctorum nostrorum sententias adducemus. Cautionum † enim multæ sunt species. Quædam enim fit cum pignoribus vel fideiussoribus: & hæc appellari solet idonea: vt. l. sancimus. C. de verbo. & rerum signifi. plus tamen cautionis in re est, quàm in persona. insti. de oblig. quæ ex deli. na. §. furti. & ff. de reg. iur. l. plus cau. Quædã verò simplex nudaq; dicitur, & hæc illa est quæ verbo simplicique promissione concipitur; vt ibi. & l. cautio. C. de procura. Quædam verò est cautio iuratoria, de qua loquitur auth. generaliter. C. de episco. & clerici. l. 2. §. si dubitatur. ff. de iudicijs. c. prout glo. 2. de dolo & contu.

De his in. l. habere. §. cautum. ff. de ver. sign. & in. c. literas. de rest. spo. & c. proc. de don. inter

inter vir. & vxor. c. ex parte. de ver. sing. & de cōuer. cōm. c. ex pu. per Io. An. in addi. Spe. sub rub. de pign. per Bar. in l. diuortio. §. interdū. ff. solū. matr. & l. quicumq̄. C. de omni agro deserto. li. 11. † huiusmodi cautiones non debent præstari vitiose: quia quoties vitiose cautū est, pro nō cauto habēdū est l. quoties. ff. qui satisd. cog. Item, non debent præstari. vbi opus non est. ff. de procura. l. non cogendum. §. fin. glos. vlt. & l. hac stip. §. 1. ff. vt leg. nomine caueat. † Quatuor igitur cauere commissarium siue & executorē pleriq̄ doctores volunt. Prima quidem dicitur cautio, rem ratā haberi, per legatarios & fideicommissarios pro quibus aget perpetuē in iudicio. Et rursus ob eam causam posset à pluribus conueniri: vt. ff. de leg. l. si à pluribus. 1. responso. & l. & si ad speciem. ff. rem pub. sal. fore. Secunda † verò cautio est, 7 rem saluam fore: quæ ad eius manus peruenerit, quoniam si legatarij mortui fuerint ante conditionis euentum, vel legata fuerint caduca. vel pro non scripta, vel aliter effectum habere non possent, quod ipsa heredibus alijsue, ad quos ea res pertinebit, reddet restituet q̄. l. 3.

§. si. ff. de ali. & cib. leg. l. penult. in fi. ff. si cui
 plus quam per. l. falc. l. si tibi legatum. ff. de leg.
 3. l. si. Titio. in princip. ff. de leg. 1. & l. quidam
 8 §. 1. eo. ti. Tertia terit cautio, quod executor ha
 redem, eumue, à quo legatum vel fideicommis-
 sum præstandum suscipiet indemnem seruabit
 ab omnibus qui ab eis id petere aut consequi
 possent, arg. d. l. si à pluribus .i. responso. ff. de
 9 leg. 1. † Quarta & vl. cautio erit, quod executor
 seu commissarius repromittat hæredibus alijs-
 ue, quorū intererit, de defuncti voluntate cō-
 plenda: ar. l. si tibi legatum. ff. de leg. 3. l. cum
 quidam. §. 2. & l. si à pluribus ff. de leg. 1. l.
 Titio. in prin. & l. quibus diebus. in. fi. ff. de
 condi. & demō. l. insulam. §. si. ff. de locato &
 conducto. & in auth. de hæred. & fal. §. si quis
 autem. pro quibus facit. insti. de satisd. tut. in
 10 princ. & C. de fideius. tuto. per totum. † Sed
 hæc sententia oppugnari maximè cōsuevit: quo-
 niam in. l. nulli C. de episco. & cleri. ponitur
 norma: quæ per tales executores est obseruan-
 da nihilq; ibi de his cautionibus agitur, meritò
 nec nos tanquam sapientiores leges debemus
 inducere. Secundo quia officium suum nemini
 debet

debet esse damnosum. l. si quis ex signatoribus. ff. quemadmodum test. aper. sed si cauere tene-
tur hoc esset eiusmodi: ergo rectius est, quod ipse
non caueat. Tertio, quia huiusmodi personæ
tutoribus & curatoribus comparantur, vt su-
prà sepius est conclusum. Sed tutor & cura-
tor non satisfiant de iudicato soluendo: nec rem
ratam dominum habiturum: vt. l. tutores de-
bita. & l. si. s. defensionem. C. de administra-
tione tuto. & l. i. s. nec cogendi. ff. eo tit. &
no. in. l. actor. ff. rem ratam haberi. ergo nec
isti executores cauere debeant. † Quarto, quia II
sicut tutor testamentarius non satisfiat, quod
eius fides à testatore probata est: vt insti. de
satisda. tuto. in princip. & s. i. ita nec execu-
tor, cuius electio videtur sufficere loco appro-
bationis, vt l. de creationibus. C. de episco. audi.
Quinto, quia videtur casus quod fideiubere nõ
debeat, nisi testator iusserit. l. diuus. ff. si cui
plus quam per. l. fal. l. liberto. s. largius. ff. de
annu. lega. l. Firmio. s. i. ff. quando dies lega.
ce. Sexto, induci potest. l. pecunie. ff. de alimē.
& cib. leg. l. orphanotrophos. in princ. C. de
episco. & cler. & in auth. de eccle. tit. s. fin.

Et huic opi. ausus est accedere Vber. de Bobio,
 & archi. in c. fi. §. 1. de testa. lib. 6. † Bar. vero
 12 in l. diuus ff. si cui plus quam per legem falcid.
 & Salyc. in l. nulli. C. de episc. & cleri. per
 distinctionem concordant opi. Aut est execu-
 tor vel commissarius datus à lege vel statuto:
 qualis est episcopus vel procuratores s. Marci,
 alijsue similes: & hic non satisfacit: quia eius fi-
 des per legem approbata est: vt l. nulli. & l. cū
 clericis. C. de episco. & cleri. aut est executor
 datus à iudice. Et talis regulariter debet satis-
 dare: vel l. 3. §. debeat ff. de alimen. & ciba.
 leg. nisi forte sit ex inquisitione datus, vt instit
 de satisfac. tut. in princ. vel nisi possideat im-
 mobilia, vel multa mobilia: vt l. sciendum ff.
 qui satisfac. cog. cum ibi uo. Aut est testamen-
 tarius, & is similiter in dubio non satisfacit,
 quasi eius fides à testatore sit comprobata: per
 tex. insti. in princ. de satisfac. tuto. & cu. † Fal-
 13 lit primò, vbi factus est non soluendo, & pau-
 per siue testatore viuente, seu mortuo: vt est
 tex. singu. cum gl. in l. liberto. §. largius ff. de
 annu. lega. Fallit secundò in executore non
 mero: quia satisfacit de soluendo, adueniente die
 vel

DE EXECVT. VLT. VOLVN.

vel conditione: vt l. cum quidam. §. si scriptus
 ff. de leg. 1. Fallit tertio, quatum ad cautionem
 primam de reddenda pro re caduca vel pro
 non scripta: quia illa est prestanda: vt dicta
 l. si a pluribus ff. de leg. 1. Quod intelligit Bar-
 to. nudam promissionem vel cum iuramento:
 non autem cum satisfactione: vt l. pecunie 2.
 responso ff. de ali. & cib. leg. Fallit quarto, in
 cautione de implenda voluntate, vel conser-
 uando indemnes: quoniam legatarius eam cum
 satisfactione prestabit: vt l. si tibi ff. de leg. 3.
 & l. quibus diebus. §. fin. ff. de conditio. & de-
 monstra. Sed si est minister non nudus, saltem
 simpliciter cauebit per. d. l. si a pluribus. de leg
 1. & l. Firmio, §. 1. ff. quando di. leg. cedat.
 Deinde is, qui executor, vel commissarius ¹⁴
 est, debet inuentarium seu repertorium con-
 ficere, sicut heres facere consuevit: de
 quo in. l. fi. C. de iure de lib. Et similiter
 tutor, de quo in. l. fin. C. arbi. tute, & l.
 tutor. qui repertoriu. & l. chirographis. ff.
 de admi. tuto. & sicut curator datus bonis: ve
 tenet glo. & Bar. in. l. 1. ff. de cura. bonis dato
 l. 1. in fi. ff. de ventre inpos. mit. per Alberi. inl.
 de cre-

de creationibus. C. de episcop. audi. Sicut etiã
 œconomus, de rebus eccle. mortuo episcopo: vt.
 12. q. 5. sicubi. & no. Ioan. An. in c. vt præteri-
 ta. de electione. lib. 6. Et sicut facit episcopus,
 qui est executor legitimus: vt. l. nulli. C. de e-
 pis. & cle. l. si quis pro redemptione. §. 1. C. de
 dona. l. si quis. C. de ben. pro scri. & 12. q. 2.
 charitatem. & 28. dist. de siracusan. Et sicut
 debent facere multi alij. de quibus inspec. de
 instru. edi. §. fi. & ibi per Io. An. & §. d. ver.
 15 præla. & ver. sunt etiam. † In ipso autem
 conficiendo. 6. præcipua documenta sunt attē-
 denda. Primum quidem quod in eo conscriben-
 do publicè adibeantur personæ: quod de notarijs
 intelligitur, vt. l. tuto. C. de admi. tuto. quan-
 quam vnus tantum sufficiat: vt ibi dicit glo.
 16 quam consuetudo admittit & approbat. † Se-
 cundò requiritur, quod fiat coràm iudice: ar. l.
 chirographis. ff. de admi. tuto. Quod quidem
 verum est, vt fiat fides per ipsum contra de-
 bitores: aliter, quantum ad faciendum fidem
 contra ipsum debitorem, sufficiet ipsum inuen-
 tarium etiã sine iudice: vt. d. l. chirographis.
 17 & l. fi. C. arb. tutela. † Tertio exigitur, quod in
 dicto

DE EXECVT VLT. VOLVN.

dicto inuentario describi faciat res corporales
inuentas per signa & confinia, sicut ponuntur
& exprimuntur in rei vendicatione: vt. l. si
in rem. ff. de rei vend. asserendo se inuenisse, se-
cundum Bart. in. l. tutor. qui repertorium. ff. de
admi. tuto. qui reprobatur practica. Spec. in ti.
de instru. edit. §. si. qui ponit, quod debet asse-
re rem fuisse in bonis, vel quod credit esse talis
quia dominium proprie loquendo, non subijcitur
inventioni. quinimo res potest dici esse in bonis,
quæ non sit reperta: sed pro qua tantum habe-
atur actio: vt. l. rem in bonis. ff. de acquiren.
rerum do. † Quartò debent poni nomina debito- 18
rum, & summas ipsorum instrumentorum, qui-
bus valeant conueniri, sed tamen tale inuenta-
rium non faciet fidem contra debitores nisi
citatis ipsis: quorum interest clarè: vt. l. aut
qui aliter ff. quod vi aut clam, & ipsa instru-
menta debent esse scripta extensè, vt. d. l. tuto-
res. C. de admi. tuto. Quintò oportet ponere
bonorum ipsorum estimationem, vt si contin- 19
geret amissio, melius sciretur, quid, quantumue
restitui oporteret, vt. l. si. C. de magistra. con-
ueniendis. & ita dicit se vidisse seruari, licet
Bononiæ

20 Bononia non obseruetur. Sextò debet † adponi
 protestatio, quod si qua sunt adposita, quæ non
 deberent adponi, vult, quod non habeantur pro
 adpositis, & è contrario: si qua sunt non ad-
 posita, quod adponentur: vt no. in d. l. tutor, qui
 repertorium, & d. l. tuto. C. de admi. tuto. Quod
 est vtile propter expensas & venditiones bo-
 norum & distributiones, quæ postea in ipso in-
 uentario describentur. Et etiam erit vtile prop-
 terea, quæ non apparent de presenti, sed appa-
 rebunt in futurum. Et sic excusabitur à dolo
 presunto quod subtraxisse videatur bona di-
 stribuenda: in quo subesse dicitur quilibet, qui
 ratione officij ad aliquid obligatur: vt proba-
 tur in l. carceri ff. de custo. reorum & l. si. pro-
 cu. s. dolo. ff. manda. & l. do. ff. ad l. fal. Ex-
 21 cusatur tamen à tali † confectione inuentarij,
 qui iustissimam causam pro excusatione po-
 terit allegare: vt d. l. tutor, qui repertorium.
 ff. de admini. tuto. & dant exemplum doct.
 quia morbo fontico talis fuerit impeditus: vt.
 l. quantum. ff. de re indi. Item, quia res ad-
 hibita inquisitione diligenti haberi non potest.
 vt. l. 3. s. Neratius. ff. de acquiren. pos. & l.

cum res. §. sed si Stichus. & vers. item, si res.
 ff. de leg. 1. Excusantur † etiam, quibus testa- 22
 tor remisit talis inuentarij confectionem: vt
 l. fin. C. arbit. tutelæ. Et ita disputando vide-
 tur conclusisse Marsyli. In contrarium verò
 videtur, quòd remitti non potest tanquam in-
 uitatis ad delinquendum: vt tenet Bald. in
 l. fin. in fin. C. arbit. tut. & l. fin. §. in compu-
 tatione. C. de iure delibe. de ista. q. habetur per
 Aug. in suo consi. 144. per Alex. lib. 4. consil.
 num. 62. quod incipit: Serenissimus & Chri-
 stianissimus Imperator. per Bart. in l. nemo
 potest, & ibi Pau. & Alexan. ff. de leg. 1. per
 Bal. in l. in confirmando tutore. per Specu. in
 tit. de tuto. §. hoc autem, & ibi per Ioan. in
 addi. per Cyn. in l. fin. C. arbit. tute. per Bart.
 in l. tutor, qui repertorium. ff. de admini. tuto.
 Ego verò consului, † quòd potest remitti con- 23
 fectio inuentarij etiam executori, sed non hæ-
 redi; quia non tantum obligatur confectioni
 inuentarij tutor & executor, quantum hæres,
 neq. tantum beneficij ex eo consequuntur.
 † Quinimo sentit Bart. in d. l. tutor, qui reper- 24
 torium, quod etiam index ex officio potest
 remit-

remittere confectionem inuentarij: quando expediret pupillo, ne manifestaretur suum patrimonium: vt l. 2. §. tractari. versio. ergo si mater. ff. ad Tertul. & C. de alimen. pub. presta. l. vltim. & C. quando & quibus quarta pars debetur. l. 2. lib. 10. Sicut etiam iudex ex officio posset remissionem impedire à testatore factam, quia, cōtra honorem vel vtilitatem pupilli: vt. l. vtilitatem. & l. in confirmando. ff. de confir. tut. & l. quidam decedens. ff. de ad-
25 mini. tuto. † Et eodem modo consuetudo loci possit inuentarij confectionem remittere: secundum Bartol. in dicta. l. tutor. qui reperor. ff. de admini. tuto. arg. supra de leg. l. de quibus. & C. qua sit longa consue. per totum. Et idem puto, si non expediret ipsum inuentarium facere: veluti quia executor vel commissarius ad vnā rem tantum datus esset: vt not. glo. in simili in l. de creationib. C. de epis. audi. & Barto. in. l. & si ad species. ff. rem pupil. sal. fore. vbi tutor vel curator ad litem da-
26 tus, non tenetur conficere inuentarium: † Videndum modò, quid sic armatus executor debet efficere. Ego quidem hortor, vt ipse colle-

DE EXECVT VLT. VOLVN.

gas, si quos habet, adeat: aut ad se vocet: aut ad aliquem honestum locum faciet conuocari, vt propositis, quæ sunt agenda, in medium cõsulant, atque deliberent, exequanturue. quia quod omnes tangit, debet ab omnibus comprobari: vt in regula, quod omnes. ff. de regu iur. aut constituent vnum, qui aget nomine omniũ: vt l. qui proprio, cum duabus, ll. sequent. ff. de procur. aliàs vnus non posset, ex quo omnes exequi iussi sunt: sicut dicimus in pluribus arbitrariis, & sicut dicimus de pluribus iudicibus simul delegati: vt l. duo ex tribus ff. de re iud. & c. cum causam de offic. de leg. Benefacit l. 2. C. de hered. actio. † Quidã tamen putauerũt quẽ- 27
libet per se quamuis solum agere, distribuereq; posse: vt l. si plures. ff. de cura. bon. dando. l. decreto. ff. de admit. tut. l. si quis cũ procur. cum l. seq. ff. de procur. cum sit officium voluntariũ: vt no. in spec. de instr. edi. §. nũc aliqua. versic. & no. quod ideò. Quod etiã Vbert. de Bob. videtur esse tutius: cum dici soleat, quod & si lege hoc fieri non debeat. factum tamen debet vires obtinere: arg. l. 2 §. biduum ff. quando ap- pel. sit. & videtur idem Io. de Deo, tenuisse.

F

Quod

Quod Io. An. in addi. videtur non esse verum,
 vbi quando testator dederit speciale manda-
 tum, quod quilibet agere posset. aliàs tenenda
 est opin. superior, & tenenda pro regula: que
 28 † fallit primò, quando testator dixit, quòd al-
 ter sine altero posset procedere: vt extra de
 testam. c. Rayn. de offic. deleg. c. vno c. pru-
 dentiam i. responso. eod. tit. & ff. de arbitr. l.
 non distinguemus §. in plures. & c. fin. §. sane
 29 de test. lib. 6. Fallit secundò, quando † commo-
 dè vocari non possent: quia longè abessent, vel
 expectati non venirent: quia tunc valeret
 processus aliquorum sine alijs: vt in d. §. nunc
 aliqua vers. sed quæritur, an executores. & se-
 quitur Arch. in addi. c. fin. §. i. de test. lib. 6. de
 qua distantia & expectatione stabitur iudicis
 arbitrio & ibi hoc tenet Ioan. And. Domin.
 Henr. & Zenze. per gloss. in c. cum nullus. de
 30 tempo. ordi. † Fallit tertio, quando ex pluribus
 executoribus vnus decedit quia eius officium
 accrescit superstitionibus ad instar vsufructua-
 rij. ff. de vsufruct. ac cres. l. i. in prin. Fallit
 31 † quartò, quando vnus acceptauit: & postea
 32 tenuit: d. c. fi. §. i. de testa. lib. 6. Fallit † quin-
 tò, quan-

to, quando vnus vellet sed non potest, impedi-
 tus vel morbo, vel alia simili causa: quoniam
 alter exequetur. Fallit sextò, quando vnus al-
 teri † suas vices cõmisisset, & esset res, quæ in- 33
 dustriam personæ non exigeret. ar. c. quamuis.
 & c. fin. §. 1. de offi. deleg. & l. vnica. §. cum
 aũt C. de ca. du. tol. et l. nemo est, qui nesciat. ff.
 de duobus reis. † Veruntamen, quia nunnulli 34
 credebant loco deficiētium alios subrogandos,
 executioni tutorum præmortuorum: vt in tit.
 C. quibus in casibus tutorem habenti tutor da-
 ri possit, adhibēda est dist. Io. de Deo, sua q. 14.
 lib. 3. quam sequitur Spe. in versi. 13. Quod aut
 testator legauit res certas personis certis, aut
 arbitrio cõmissariorũ aliquid distribui voluit,
 vel iussit hospitale vel domũ religiosã cõstrui.
 Primo enim casu, factũ ab vno tátum, etiã non
 uocatis collegis, effectũ sortiētur: quoniã, † mul- 35
 ta fieri prohibētur, quæ facta tenēt. de regula-
 rib. c. ad apostolicã 1. q. 1. quidã 30. q. 5. sed obij-
 citur. et hoc speciali fauore alterius volūtatis
 quæ debet impleri, ut de dona. c. cum dilectus
 l. 1. C. de sacr. san. eccl. in authen. de nupt. §.
 disponat 13. q. 2. vlt. volunt. de test. c. iudican-

36 *tem. † Secundo casu, vnus nequit expedire sine alijs ad instar iudicium vel eligentium: vt c. in bonæsi. de elec. Tertio verò casu similiter omnes debent requiri: sed si discordent, vel negligant aut suspecti sint, episcopus se interponet, vel cogendo eos consentire, ac concordare: vel substituendo, vel pauperiori gratificando, c. nos quidē. c. tua nos, & c. Io. de testa. & in authē. de eccl. titulis, col. 9. & l. si quis ad declinandā. C. de episc. & cle. & vide quæ addo in questione sequenti. vers. quinto.*

S V M M A R I V M

1. Executor adigere potest hæredem ad hæreditatis aditionem. In alteram partem, vide nu. 3.
2. Hæres cogi potest adire hæreditatem, à commissario agente nomine legatariorū fraudatorum.
4. Executor an & quando cogat hæredem adita hæreditate, ad soluendum.
5. Testator an ita testamentum condere possit, vt in eo sibi locum leges non vendicent.
6. Commissario competit officium Iudicis, etiam si nudus sit minister.
7. Actio in factum, datur, vbi alia non competit.
8. Delegati ad vniuersitatem causarum officium, non expirat lata sententia, & appellatione interposita: in speciali delegato secus. Limit. nu. 9. 10. 11. 12.
13. Executor an agere possit contra hæredem, vt
agat